

Vinnaren av Augustpriset för årets skönlitterära bok 2012, "Ett kort uppehåll på vägen från Auschwitz", är en märklig hybrid. För den skulle lika gärna kunna vara vinnare av årets fackbok. Författaren och journalisten Göran Rosenberg är känd för att skriva med ett personligt patos som för honom nära den skönlitterära världen, även då hans budskap handlar om debatt och opinion. Gränserna suddas ut till en sällsam sakprosa. Det gäller inte minst denna bok. Det är en berättelse om pappans väg från de tyska koncentrationslägren till idyllen i Södertälje och det hopplösa företaget att här etablera ett nytt liv. För David Rosenberg, Görans pappa, var Södertälje bara ett kort uppehåll. Han överlevde inte mörkret utan tog sitt liv på Sundby sjukhus 1960. Samtidigt är detta en berättelse om Göran Rosenbergs egen barndom och uppväxt. Juryn har särskilt betonat hur faderns tragiska historia samtidigt är en "fond för Göran Rosenbergs egen uppväxt i Södertälje". På ett unikt sätt har Göran Rosenberg fört samman sin egen barndom med pappans försök att etablera ett nytt liv. Det är en barndomsskildring som kommer att höra till en av klassikerna i ämnet. Som sådan står den också nära den allvarligaste konkurrenten till priset; Johannes Anyurus roman "En storm kom från paradiset". Man kan också ana en röd tråd till förra årets vinnare Tomas Bannerhed med "Korparna". Det är onekligen en renässans för den tragiska berättelsens om fäder och söner.

Samtidigt demaskerar Göran Rosenberg det svenska folkhemmet i all dess komplexitet. Det finns i boken en återhållen men tydlig vrede över den motsträvighet med vilken Sverige tog sig an nazismens offer, långt efter det att sanningen om dödsläger och förintelse stod tydligt för var och en. I en av bokens mest dramatiska ögonblick skildras hur Görans pappa förvägrades ersättning från Västtyskland då ambassadens läkare underkände hans lidande.

Jag är otroligt glad över juryns val. "Ett kort uppehåll på vägen från Auschwitz" fångar så många perspektiv i en och samma berättelse; en uppväxt, ett livsöde, en lika stark som skör relation mellan far och son, ett samhälles svek och alla de frågor som texten lämnar läsaren med. Jag kan inte heller låta bli att se priset som en belöning över en journalistisk livsgärning som innehåller såväl personligt mod som förmåga till bred samhällsanalys.

Jakob Carlander